

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARSS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyilttéri közlemények garmond-
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELTÉTELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

A közérköles védelme.

(Cajus.) Egy buta ólomdarab, mely különben bizonyos kórságok legokosabb orvosszere, véget vetett egy fényes pályafutásnak. Letörte a kegyelmes urnak a kilencselésben elvéznuzt, erőtlenséjait.

Vége a becsületnek!

Eötvös Károly „Utazás a Balaton körül“ című művében a becsületről azt mondja egy helyen, hogy az némileg a vasuti jegyhez hasonlít. Van első osztályú, második és harmad osztályú becsület, mint ahogy van ennyi osztályú vasuti jegy. A harmad osztályú becsületnek, mondja Eötvös, önmagában vannak kételyei, de bajvívással megköveteli a világtól, hogy ennek ne legyenek kételyei, vagy ha vannak, gondosan hallgassa el azokat.

És ez a harmad osztályú becsület csak az marad, ami. Ebből nem lehet ráfizetéssel második vagy első osztályút csinálni, ha még úgy akarná is az illető tulajdonos utazása célját a magasabb osztály puha pamlagán elérni. E harmad osztályú becsülettel járó kellemetlenségen nem segít sem frakk és gyémántgombos bárony-mente, sem rendszallag és aranykulcs. Méltóságos és exellenciás cím sem képes megakadályozni, hogy az önmagában való kételyeknek okuk ne akadjan.

E harmad osztályú becsületnek pedig, mellyel sajnos a hivatalos világ legmagasabb légkörében is találkozunk kegyetlen konzekvenciája van.

Ezt a konzekvenciát ellentállhatatlanul le kell annak vonnia, aki a világ kételyeit többé nem bírja már elhallgattatni.

De mi juttatja az embereket a becsület eme vagy amaz osztályába?

Mindnyájan tudjuk, hogy társadalmunk, mely az embert nagyobbára nem valódi értéke, hanem külsőségek után szokta taksálni, telítve van félszeg nézetekkel, ferde felfogással. E nézetekkel és felfogással szemben meg kell hunyászzkodnia annak, aki, habár nem áll azon erkölcsi és szellemi magaslaton, mely előtt a tömeg önként meghódol, a társadalomban érvényesülni akar.

Magasabb állami tisztviselőink között sok van, aki sohasem kísérlette meg arcának verejtékével a kenyérkeresést, mert nem szorult rá. Rokonság, családi összeköttetések, pártérdekek, egy befolyásos egyén rokonszenve, mindig kész pástétomhoz juttatták.

Ez urak előtt a társadalom mély reverenciával hajlong, ők maguk pedig, akik sohasem tanultak komolyan

dolgozni, akik távol állottak az élet küzdelmétől, azt hiszik, hogy ez a világ miattuk van itt. Ha e világ elvezeteiből valamit nélkülözniök kellene, boldogtalanok volnának.

S mert könnyű szerrel jutottak pozícióhoz, jövedelemhez, tekintélyhez, nem bírnak igényeiket fékmentartani. Igényeik szaporodnak, nőnek, de fokozottabb mértékben mint jövedelmük, tisztességes jövedelmük.

Az ekként felbillent egyensúlyt nem igényeik csökkentésével állítják helyre, hanem azzal, hogy jövedelmüket nem tisztességes uton szaporítják.

Ha pedig végre kipattant ily „sors kedvencéről“, hogy meg nem engedett eszközök segítségével elégitette ki túlzott igényeit, akkor az a társadalom, az a valódi agent provocateur, fagyos gúnyal odavágja neki: vond le harmad osztályú becsületed konzekvenciáit.

A Latkóczy esetében azonban nem az erkölcsi sütyedés genezise érdekel minket főképen, s nem ez lep meg minket.

A kimagasló köztisztviselők erkölcsi alapjába vetett bizalmunk nem először ingott meg most. Közéletünkben „főnt“ és „lent“ egyaránt botlunk meg nap-nap után ilyféle útközökvekben. A lépten nyomon tapasztalt látszathajhászat figyelő elménket gyanakodóvá teszi. S elvégre is csak új, szokatlan valami lepheti meg az embert.

Bennünket az lepett meg kellesen, hogy a hivatalos Magyarország nem palástolta, nem is igyekezett palástolni a valóságos belső titkos tanácsos ur szennyfoltját.

Az Eulenburg herceg pöre alkalomból egymással szembe állítottuk azt az eljárást, melyet a hivatalos Németország az egykor hatalmas nagykövet piszkos bűnpöreeben tanusított és azt az elutasító (a magyarnak erre ez a legalkalmasabb szava) rendszert, melyet a hivatalos Magyarország honosított meg nálunk a nagyúri bűnösök számára.

A szerencsétlen kegyelmes úr az auciencie regime teremtménye volt. Tóth Vilmos óta minden kormány bizonyos kegyelettel vette át elődjétől. A koalíciós kormány ezt a hagyományos kegyeletet nem őrizte meg. A takarítás munkája rajta kezdődött. Ki tudja, hogy rajta kívül nem szolgáltak-e rá masok is, a seprő kegyetlen munkájára!?

Feltesszük, hogy a kormány — alkalomadtán — minden vonalon, osztály és rangkülönbség nélkül hasonló szigorral járja el; csak folytassa a ta-

karítás nagy munkáját és politikai párt tekintet nélkül takarítsa ki a szemetes, büzös odukat. hogy a tiszta, éltető levegőben a köztisztviselők iránt annyira megingott bizalom újból gyökeret verhessen és ezzel kapcsolatban „a kaputos osztály“ iránt annyira megfoglyatkozott tisztelet újból helyre álljon!

Hassunk közre — társadalmilag — valamennyien!

Irtasuk ki a megvesztegetés mételeyét a legszigorubb elítéléssel! Forduljunk el mindazoktól, kik a kegyelmes úr példáján élnek, kik a verejtékes munka helyett „kilincselés“ által a sivár, sikamlós parketten aratják a kalászokat!

Szükséges-e avagy felesleges a kolera elleni vedőintézkedés Léván.

Irta: Dr. Karafiáth Márius.

Folytatás.

Nem csönm részletekbe bocsátkozni, azért csak példaként említem itt a Kálnai-utca külső végén, valamint a Hrasco és a Tuka ház előtt lévő közkutakat, melyek még máig is horgaskutak. Barki a saját vízmerő edényét horgon süllyesztte ott a kut vizébe. Hogy e kútkaba ily módon mindenféle betegség csiráját lehet juttatni, mely a viz útján mindazokra ráragadhat, akik a vízből isznak, az nem „nagyrem“; de elrémít az, hogy Léva város I-ső foku közegészségügyi hatósága ez ősdi, közveszélyes kutakat a huszadik század elején még türi.

Szerény nézetem szerint azok a megelőző óvó és védő rendszabályok, melyeket a hatóságnak egyebek között az utcák, terek és középületek tisztasága tekintetében végrehajtani kellene, nem vesztet karba, ha a kolera nem is látogat meg minket. Hszen a köztisztaságra mindenkor kell a hatóságnak felügyelnie. Az a költségek, mellyel a köztisztaság fenntartása jár, mindenkor megtérül, ha nem is kézfelfoghatóan, de közvetve. A köztisztaság az egyén egészségének egyik feltétele. Egészséges lakosság munkaképe és munkabírása is nagyobb, keresete ennek megfelelőleg szinten emelkedik, a jólét gyarapodik. Egészséges városban a lakosság új letelepedések u jár is gyarapodik, inkább, mint az egészségtelente. És ha a hatóság most, a cholera-ra való tekintettel „hüba“ hajtana is végre azokat az intézkedéseket, vagyis ha a cholera elkerülne bennünket, akkor se volna oka hatóságunknak e miatt röstelkedni. Sónki sem fog buzgósága felett gunyolódni, a polgárok értelmesebb része, csak dicsérni fogja.

És itt hangsúlyozom, hogy ily város, mely kulturája magasabb színvonalával akar

imponálni, méltán követelheti hatóságától, hogy az ne felsőbb helyről várja az ösztökélést, midőn a lakosság legfontosabb érdekeiről, az egészségről és életről van szó.

Igaz, hogy a belügyminiszter rendeletét a törvényhatóságok első tisztviselőihez intézte s hogy Barsvármegyében ennek fogadtatását nem külön intézkedéssel rendelék el, de, elvégre az alispán közzé tette a vármegye hivatalos lapjában 8780/1908 szám alatt s így az elsőfoku közegészségügyi hatóságok kötelesek azt végrehajtani.

Az említett kormányrendelet első sorban az 1892 (nem 1894) évi 78571. számú körrendelet a köztisztaságra vonatkozó intézkedéseinek végrehajtását rendeli el. Ez intézkedések végrehajtása nagyon sok oly vizsás közállapotunkra fér rá, mely szemet szur és orrot faszar. Természetesen tartom, hogy ezek a vizsáságok évtizedek óta újra s újra megállandósultak, mert ugy a közönség, mint az illetékes hatósági közegek megszokták már azokat és a lévai élet sine qua nonját látják azokban.

De ha e vizsáságok helybeli viszonyainkkal való kapcsolatukban mégoly „természetesek” is, mégsem egyeztetheők össze a fejlődni kívánó Léva ambicójával és a közegészségügy követelményeivel.

Ha tehát nem is annyira a kolerától való félelemből, legalább a város jóhíre érdekében kellene a jelzett kormányrendelet kibocsátása alkalmából a hatóságnak a dolgok szemléléséből főocsudva valami tenni.

A közönség annyira nem szokta meg azt Léván, hogy a hatóság is gondját viseli a polgárság egészségének, hogy a hatóság minden erre irányuló igyekezetét igaz, hála érzelmekkel fogadná.

S ha az elsőfoku közegészségügyi hatóság egyéb, közigazgatási, stb. teendőivel annyira túl volna terhelve, hogy a közegészségügy szolgálatának nem szentelheti sem idejét sem munkarejét oly mértékben, a melyben az ügy fontossága kívánja, hát ott az egészségügyi bizottság.

Tegye át a polgármester ur a belügy-

miniszter rendeletét ezen bizottsághoz; tegye az tanulmány tárgyává, mit kell és mit lehet Léván első sorban és multhatatlanul a köztisztaság fenntartása érdekében tenni. Hajtassa végre a polgármester ur az összes, rendelkezésre álló eszközökkel és tekintélyével e bizottság előterjesztéseit; ellenőriztesse rendeletei végrehajtását e bizottsággal is és járjon el kérlelhetetlen szigorral azokkal szemben, kik a közegészségügy ellen kihágást követnek el.

Názetem az, hogy nincs jogunk a miniszteri rendelet időzítését bíráló tárgyává tenni, mert a rendeletet okoskodás nélkül végre kell hajtani.

Léva, 1908 október 12.

Ifjusági zászlóalj.

Október folyamán mundirba került a *legények eleje*. Hajh! de milyennek festett ez a sorozó lajstromok lezártával!

Először is az a szomorú dolog került ki a statisztikai adatokból, hogy az ujoncok testi fejlettsége jóval satnyább, mint az előző években. Az ez pedig nemcsak a legénységre, hanem az egyéves önkéntesekre is. Az előállott önkéntesek — a hogy a hivatalos értesítés szól — igen kedvezőtlen anyag volt. Tuynomó részüik rosszul fejlett, hajlott gerincű, keskeny mellű. Est a körülményt is — last not last — a korai iskolázatásnak és a testgyakorlás elhanyagolásának akarják sokan betudni. A mint-hogy a célszerűtlen tanítás eredményének tüntetik föl azt is, hogy fölülösen sok volt az önkéntesen sor alá állók között a rövidlátó.

Mindenesetre befolyással lehetnek ily körülmények is az ujoncjutalék minőségének siliány voltára. De az igazság kedvéért rá kell mutatnunk arra is, hogy az a satnyulás világszerte uralkodik. A degeneráció átöröklés folyán áll be, főleg áll ez az alkoholisták családjáról, mert az alkohollal visszaélő szülők gyermekei statisztikai tanúság szerint satnyábbak. A női nemnek a produktív munkához való tódulása s a gyermekek időelőtti foglalkoztatása nem csekélyebb mértékben járulnak hozzá a eme enervációhoz. Avagy gyári üzemünk nem alkalmazzák ezrivel a kifejletlen testű

gyerekembereket? Hány gyenge szerveztű ifju inaskodik gyárosainknál és iparosainknál! Másrésztől be kell vallanunk, hogy iskoláink, tekintve a szellemi kiképzésre fordított időt, kevesebb gondot fordítanak a test gyakorlására a kellenél. Ez az oka annak, hogy iskoláinkból hovatovább mind több koravén, fejletlen testű, gyenge idegzett ifju kerül ki az életbe. Már pedig a nemzet testi szerveztének erőssé tétele éppen oly fontos feladata az iskolának, mint a lélek csiszolása.

Tapasztalt férfiak nagyon helyesen ajánlják a községeknek és tantestülteknek, hogy már az elemi iskola tanulói között iskolai zászlóaljak szervezzenek, amelyek katonai gyakorlatokat végezzenek. A serdültebb ifjuság pedig a célővesztet gyakorolná. Utal az egyes küföldi államok példájára, ahol nincs állandó hadsereg, de nem is szükséges, mert az ifjuság ugyis ki van képezve. Ezzel az állam váltatói vándorok te igen nagy terhet, mert a katonai szolgálat ideje nagyon megrövidülne, másrészt pedig ezek a zászlóalj mimogy alapját képezhetnék a nemzet hadseregének.

Valóban messzire kibató tervek ezek, amelyekkel mindenestre érdemes a községeknek és a tantestülteknek foglalkozni. Nem gondolunk mi itt költséges, parades doogóra. A célővesztet meg lehetne oldani honvedzászlóaljaink jóakarásával, amely a szükséges löfgyevezet és töltenyeket adná erre a célra. Arra nem gondolunk, hogy a szigorú fegyvellemmel és a vele szükségesülön kapcsolatos szigorú büntetésekkel elriasszuk ifjuinkat a gyakorlatától, hanem igenis arra, hogy az ugynevezett játekdéutanok első sorban a katonai rendgyakorlatokra fektessenek a súlyt.

A szigorú rendben való menetelés, a fordulatoknak preciz kivitele, a parancsokra fordított feszült figyelem legyen a legfontosabb. Eredményt azonban csak ugy érünk el, mint a katonáéknál, ha t. i. az egyes kiképzésre fordítjuk a főgondot. Az egyes kiképzés legyen a kiinduló pontja a testi fegyvelmesedés, így menjen által a sor, a szakasz, a század és a zászlóalj kiképzésére.

A gyakorlatok által ritmikus mozgásra kerül a test, annak minden tagja. A hogy a tenger hullámai ütemszerű csapásokkal hasonló mozgásra hozzák a test részét és azokra gyógyítólag hatnak, ahogy a zenelhangok ritmikus változása, tokep az agy sejtjeit egyenletes mozgásra bírják, megnyugtatják és gyógyítják, azonkepen a taktusra mozgó test is egyenletes anyagcsere

T Á R C A.

A mi utcánk bolondja.

Irtá: János Ferenc.

Folytatás.

1860. év nyarán egy délelött az utcán játszottunk. A Kozárik-házból nagy zaj hallatszott ki. Néhány perc múlva kinyitott az ablak és Kozárik a hosszú harsányából marokkal hajigálta ki az ezüst huszasokat és tallérokat az utca porába. A sok gyerek odaszaladt, felszedte a csillogó pénzt és bevitté az asszonyokat.

Két nap múlva — Kozárik felhasználva családjának távollétét — feltörte a szekrényt; az ezüst pénzt kivitté az utcára s ott olyan módon szórta a kocsiutra, mint mikor a földműves a búzát veti a földjébe. Más alkalommal pedig — amikor szintén magára maradt — minden ágyeműt kihordott az udvarra, ott késsel az összes dunnákat és vánkásokat felmetelvén, a tollát szélnék eresztette. Az utca egy része fölött felhőként kavargott a sok toll. Az emberek első meglepetésükben azt hitték, hogy nyár derekán havazik.

Ezen időtől kezdve lett Kozárik a mi utcánk sajnálatraméltó bolondja. Elméjét elborította az örültség nehéz köde. Mester-

ségével felhagyott. Többé a műhely felé sem nézett. Az öregek közül néhányan azt fogták rá, hogy nem is bolond, csak tettet magát, hogy ne kelljen dolgoznia. De én erősen hiszem, hogy csakugyan meg volt hibbanva az esze. Nem dühöngött soha; nem bántott senkit; még ha incselkedtek is vele, nem tört ki belőle nagyobb harag. Többnyire csendesen járt a városban. Csak ritkán kiabált az utcán összefüggés és értelem nélküli szavakat, melyek közül ezek voltak a leggyakoribbak: — Csitti csáva csont! Csi csont, löcsont! Csitt, csont, löcsont!

Voltak napjai, amikor tisztán és okosan is beszélt.

Ha valaki azt kérdezte tőle:

— Hogy van, Kozárik bácsi?

A felelete rendszeren ez volt:

— Mint kóc a pócon?

És ha tovább kérdezték; hát hogyan van a kóc a pócon!

— Nézd meg! Mondá és tovább ballagott.

Néhány évig, amíg a vagyonkaja tartott, nem szorult az emberek alamizsnájára. De később, amikor családja is inségbe jutott, be-be nézett az uri házakba és szó nélkül megállt a folyosón vagy a konyhában. Ha alamizsnát kapott, jóízűen elfogyasztotta!

de sem az ételt, sem a pénzbeli adományt soha meg nem köszönte. Szó nélkül jött és szó nélkül távozott. A házakban összegyűjtött pénznek egy részét elköltötte, de nem a korcsmában; oda nem járt. Elment a piacra és ott a lacikonyhán vett magának elodelt. A megmaradt összegcsekkét hazavitté és a feleségének adta.

Néha több hétre eltűnt a városból. Ilyenkor a közeli falukban kóborolt.

Rendkívül ügyesen táncolta a verbunkot, palotást, toborzót s általában minden magyar táncot, amire alkalmassá tették őt karcu termete és meglepően szép, kicsi labai. A felnöttebb fiúk gyakran az utca közepén is megtáncoltatták. És erre — ha jó kedvében találták — egy ezüst hatosot barmikor hajlandó volt, ha megfelelő nótát dalolnak vagy füttyöltek a táncához.

Nyáron a kabátját, télen pedig a cifra szüret rendszeren a jobb vállára vette viseite. Gyakran sarkantyú: is vert csizmáira vagy cipőjére.

1866-ban, a porosz-osztrák háboru után történt, hogy katonatisztek is megbámulták remek táncát. A mondot évben ugyanis egy vadászrezd vonult keresztül Léván s itt 4 napig pihent. Az ezred parancsoka a Szentháromság téren levő Szakmáry féle házában, melynek helyén jelenleg a tanító-

kényszerül, az izmok megacélosodnak, a szellem főfrissül és fokozottabb munkára képes.

Ha így a rendszeres tornaórák és játékdélutánok keretében előkészítettük a talajt dorák zászlóaljakkal alakítására, ám kövessük mihamarabb azok példáját, akik máris megfogadták a buzditó szót és alakítsuk meg mi is a város színébe ültözött, zászlaja alá sorakozó ifjúsági zászlóaljat.

A gyermek egyéniségének helyes irányítása

Az életrani tapasztalatokon alapuló tény, hogy a gyermek egyéniségének megismerése s egyúttal annak helyes irányítása a szülők és pedagógusok legelső feladatai közé tartozik.

S ez annál is inkább szükséges és kívánatos, mert a gyermek egyéniségének alapos ismerete nélkül a szorosabb értelemben vett nevelésről szó sem lehet.

Pedig a mai nevelés még mindig nélkülözi, illetve mellőzi a gyermek egyéniségéről szóló ismereteket; nem csoda tehát, hogy hibásnak illettik a nevelés rendszerét.

Ezek után lássuk, hogy miben gyökeresnek azok az ismeretek, melyek a gyermek egyéniségének helyes irányításánál mulhatatlanul szükségesek.

A gyermek egyénisége magában foglalja a veleszületett hajlamokat, képességeket, tehetségeket, stb. Azonban a teljeség kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a gyermek egyénisége a felsoroltakon kívül még a későbbi életéveiben szerzett; tehát az átörökléstől mentes tulajdonságokkal, képességekkel rendelkezik.

Vizsgáljuk sorra a gyermek veleszületett képességeit, hajlamait, stb.

A gyermek veleszületett hajlamait, képességeit szüleitől, sőtől öröklé, vagyis bizonyos hajlamokra, képességekre dispositiókat hoz magával a világra. E dispositiók között találunk olyanokat, melyek helyességükben teljesen rendeltetéses s olyanokat, melyek többé-kevésbé, avagy egész mivoltukban hibásak, rendeltetésesek.

Azt is tapasztaljuk, hogy az egyik gyermek veleszületett hajlami túnyomóan jók, helyesek; egy másiké pedig helytelenek.

A helyesség, avagy a helytelenség foka kizárólag az átöröklött dispositiók minőségétől függ.

Sokan azonban az átöröklés tulajdonságait nem látják eléggé beigazolt ténynek.

képző áll — kapott szálát. A ház előtti tágas téren, amely akkor nem volt befásítva, vasárnap délután az erőd zenekara tizenöt adott. A nagy és Léván ritka esemény a város lakosságát százakra menő tömegben hozta oda. A sokaság között ott volt Kozárik is. Amíg a zenekar a sok német s egyéb nótát játszott, nyugodtan viselte magát. De amikor a banda egy magyar darabba fogott, a nagy tömegből a zenészek elé furakodott, földhöz vágta kabátját és sapkáját s elkezdett aprózni, bokázni olyan hévvel, olyan szépen, hogy az egész közönséget a tisztékkel együtt a legnagyobb bámulatba ejtette. A főtisztnek annyira megtetszett a tánc, hogy a zenekarral egymás után huzatta a magyar nótákat és Kozárik fardhatatlanul járta-járta talán másfél óráig is. Ő még akkor sem farsadt el, de a banda már nem bírta szusszal. A tisztikar és a közönség tapsolva éljenezte őt és oly bőven dobálta sapkájába adományait, hogy az félig megtelt ezüst- és rézpénzzel.

Igy élt a mi utcánk boldogja kéregetve és táncolva a polgárok jószíviségéből. 1874. évi szept. hó 20-án 67 éves korában rövid szenvedés után költözött a másvilágra.

Három gyermeke volt. Két fia és egy leánya. Ez férjhez ment. Ifjabbik fia kés

A hiba különösen abban rejlik, hogy vizsgálódásuk alkalmával nem veszik számításba a valamennyi közbejártott körülményt. Többnyire csak a gyermek szüleinek egyes tulajdonságait, tehetségeit, hajlamait, stb. mérleget; azzal azonban edes-keveset törődnek, hogy az átöröklés sokszor egy egész nemzedéket is átugorhatik s csakis a 2—3—4 uódnál jelentkezik.

Ha a gyermek veleszületett hajlamai, képességei feltételeinek megfelelő és kedvező körülmények közs jutnak, az esetben alapjukban megismosodnak, állandósulnak; azaz életképesekké válnak. Ha azonban a közbejártott körülmények nem felelnek meg a kívánt feltételeknek, akkor a hajlamok, képességek vagy visszamaradnak a fejlődésükben, elatnyulnak, esetleg teljesen kiveznek a gyermek egyéniségéből.

Epp ezért a nevelőnek teljes tudatával kell bírnia annak, hogy a gyermek veleszületett képességei, hajlamai között melyek a helyesek s melyek a helytelenek.

Munkáját nagyban segíti egy-egy kis statisztika, melyet a gyermek szüleinek, öseinek egyes tulajdonságairól, képességeiről, stb. készít.

Ha a nevelő ténykedései közepette azt tapasztalja, hogy a gyermek veleszületett hajlamai, képességei helyesek; semmi azin alatt nem szabad azokat mellőznie, hanem ilyenkor minden törekvése oda irányuljon, hogy a képességek, hajlamok fejlődése minél simábban s minél kevesebb mesterkétséggel haladjanak a kívánt cél felé.

Ezerint minden egyes gyermeket veleszületett hajlamai szorint kellene nevelni. Mert tudnunk kell, hogy a veleszületett hajlam az érdeklődés szülőanyja; az érdeklődés ismét a figyelem gerjesztője; a figyelem pedig élnitője, rögzítője valamennyi ismeretünknek.

Azonban helytelenséget követnénk el akkor, hogyha a gyermek hibás, felszeg hajlamainak előbbrevitelét fokoznók.

A gyermek hibás irányu hajlamait mindjárt csirájukban kell elnyomnunk, nehogy fasultakká, hatalmasokká váljanak s ilyenénen uralkodjanak a helyesek fölött.

Bizonyos, hogy a megismosodott helytelen hajlamokat nehezebb kiirtani; eltüntetni, mint a kevésbé helyeseket.

A gyermek hajlamainak jelentkezési időponja nem egyforma. Az egyik korábban, a másik későbbben kerül felszínre.

Azobaa mindenkor csinján kell bannunk a gyermek hajlamainak helyes irányításával.

Sokan nem ismerik eléggé a gyermek

let. Az idősebb 12 éves korában megbolondult. Dühös örült volt, aki semmiféle ruhát nem tűrt meg magán. Sokszor holdvilágos éjjelen — mert holdkóros volt — kirohant a házból fel a tetőre és annak élénlyargalászott. Ha kiszökhettek: a családi körből, nemcsak a lévai határban, de a vidéken is össze vissza barangolta a mezőket és csak akkor ment be a faluba, ha az éhség kényszerítette rá.

1876-ban láttam őt utójára Hontvármegyének báti határában. Bából ugyanis csikorgó hidegben gyalog kirándulást tetünk a közefekvő Bessenyődre. A földeken, nem mesze az utól, egy alakot pillantottam meg. Testét csak egy rongyos lepedő fedte. Megismertem. A Kozárik fia volt. Rákialítottam:

— Pepo! Hová mégy? Jöjj ide, adok valamit! Megállt. Hátrfordult. Rám nézett egy pillanatig. Aután neki iramodott és a töretlen magas hóban rövid idő alatt eltűnt szemeink elől.

Azóta hírét sem hallottam.

Hogy sok kóborlás után végre hol találta meg állandó nyughelyét? Azt csak a jó Isten tudja!

Vége.

szellemvilágát; többet ártnak ténykedésükkel, semmint használnak.

A gyermeknél oly lelkinívánásokra is bukkanunk, melyek látszólag helyteleneknek bizonyulnak, de tényleg nem azok. Iyenek az életrani kényszerképzetek, kényszerelakadetek; nagyzási téveszmék, illuziók, stb. Vannak közöttük helytelenek is, de ez esetben ismerünk kell azokat.

Gyakorta észleljük, hogy a család, vagy az iskola nevelésének helyességét a gyermek egyéb környezete többé-kevésbé, avagy egészében romba dönti: Da egyúttal azt is láthatjuk, hogy a család, környezet hibáságait az iskola helyrohorhatja.

Habár bizonyos, hogy a fennálló iskolai rendszer sem felel meg teljesen a kívánt követelményeknek. A gyermek egyéniségének helyes irányítása főtétlenül megkívánja az egyénhez szabott nevelést. Addig tehát, amíg egy-egy pedagógusra 60—80, sőt ennél is több tanuló bízna; a gyermek egyéniségének helyes irányítását nem lehet hangoztatni.

A zülött gyermekek szaporodása ebben leli azüloökát. A pedagógusnak eözidőszert nem áll módjában, hogy a gyermek valamennyi hibáját felfedezze s orvosolja.

Statisztika bizonyítja, hogy a zülött gyermekek javarésze zülöttől, őseitől örökölte helytelen hajlamainak csirait.

Később a hajlamok a kedvező körülmények közs jutnak; ahol növekedésükhez s fejlődésükhez elégséges tápiálékot találnak, megismosodnak, állandósulnak s ilyen-téknép legyűrítik a náluknál gyengébb helyes, hibátlan hajlamokat.

Ezért felette kívánatos, hogy a zülésnek induló gyermeket idejekorán ragadjuk ki a fertözó hínárból, nehogy ott vesszen el egész életére.

A zülésnek indult gyermek nevelése nem éppen könnyű feladat, mert számtalan ismeretet igényel. Epp ezért nevelése az egyénhez kötöt (individális.) Ez esetben a pedagógusnak alkalma nyilik, hogy az ily gyermek lelkinívágával, tehát helytelen, felszeg hajlamaival kellözeg megismerkedjék, mert csak ilyen-téknép tudja azokat orvosolni.

E helyütt nem hagyhatom érintetlenül a Gyermekvédő Liga fontos missióját, amennyiben a zülésnek indult gyermekek számára nevelő-oktató s egyúttal foglalkoztató intézeteket, otthonokat létesít.

Legújában a szegedi Árpád otthon dícsözti áldásos működését. Ez azonban edes-keves ahhoz, hogy a társadalmat a mélytöl teljesen megistítsa.

Szükségessé válnék, hogy az ország több helyein legyen a zülésnek indult gyermekeknek otthona.

E célnak kiválóan megfelelne Léva is. Köztudomású Léva városnak minden téren, de különösen a nevelés-oktatás terén tanusított áldozatkészsége; több mint bizonyos, hogy nem zárkózna el a szóban érdemesített missió elől sem s a Gyermekvédő Liga ebbeli törekvésének segédkezet nyujtana.

Szobolovszky István.

Különfélék.

— Léva r. t. város képviselőtestülete tolyó hó 30-án rendkívül közgyűlést tartott. A közgyűlésre felvonult képviselők tekintélyes száma már előre jelezte, hogy a tárgyalás alá kerülő ügyek iránt általános az érdeklődés. A közgyűlés első sorban a polgármesternek október havi jelentését vette tudomásul. Örmmel vette tudomásul a felöltt analfabéták oktatására vonatkozó előterjesztést is. Mely szorint a fuiskolai tanítók teljesen ingyen hajlandók a városnak irni és olvasni nem tudó polgárait tanítani. A polgármesternek az állami mértékhatósító hivatalnak Léván leendő elhelyezése s egy hordó jelző hivatalnak ujja itt leendő felállítására tárgyában tett indítványát a közgyűlés magáévé tette. A tárgyszeres legfontosabb pontja azonban a városi szálloda építésének régóta húzódó ügye

volt. Örömmel jelentjük, hogy ez a kérdés végre valahára megoldást nyert. A közgyűlés a pénzügyi szakosztály javaslátat magáévá téve elhatározta a szállodának a Vas-féle tervezet szerint, 380,000 koronás költség mellett leendő felépíttetését a e célra 430,000 koronás kölcsönnek a felvételét. A kölcsön a jelentkező birtok által fizetendő évi 25,000 korona bér összegből nyer fedezetet. A javaslat mellett — a jelenlévő 50 képviselő közül — 48 szavazott, ellene és 1 képviselő nem szavazott. E ritka egyértelműséggel hozott határozat annak tulajdonosainak áll, minden egyes tagja beletja, hogy a város fejlesztését az idegen forgalom emelése által lehet egyedül biztosítani. A kolera ellen esetleg tenné ovíntézkedések kiadásainak fedezésére 100 K.-t szavazott meg a közgyűlés. Több, terület vételére és eladásra vonatkozó ügy a jövő közgyűlésre marad. A lévai ev. ref. egyház kérelmét is teljesíti a képviselőtestület mely szerint a piacon ideiglenesen elfoglalt területet teljesen díjtalanul bocsátja az ev. ref. egyház rendelkezésére. A munkások építését a közgyűlés elvben elfogadta s egyben utasította a tanácsot, hogy a megvalósításra alkalmas tervezetel dolgozzon ki ez ügyben s azt mielőbb terjessze a közgyűlés elé. A számvevői és számbiztosok ellen beadott felekezések elutasítására vonatkozó törvényhatósági határozat tudomásul vétetett. Dr. Knoskó Béla virilis jogával kíván élni; helyébe a képviselőtestületbe Frisch József póttag, lép be rendes tagnak. A törvényhatósági bizottságnak rendelete, mely az iskolás gyermekeknek a nyilvános mulatóhelyekről való távoltartása tárgyában intézkedik, — kihirdetett. A tandíj mentességért folyosodó gimnáziumi tanulók kérvényeit az eddigi szokás szerint a városi tanács fogja elbírálni. Az erre vonatkozó tanácsjavaslatot a közgyűlés egyhangulag fogadta el.

Halottak napján. Amit a hatalmas állam nem tud megcsinálni, azzal megpróbálkozik a győző társadalom. A József Szauatöröm Egyesület megragadom hévvel, bámulatos szívósággal harcol az alattomos ellenséggel, a tüdővész ellen. Vezető emberei fáradhatatlanul tervezgetnek, irnak, szónokolnak, izgatnak, kérléseket és koldulnak, hogy felrúzzák közömböségéből a társadalmat. Az ényezetet állítani az élet szolgálatába, a halottak napját a reményesség ünnepevé avatni: gyönyörű gondolat. Aki valaha már végigszemeltette és végigszenvedte egyik kedvesének lassu elsovadását, akit tehetetlen fájdalommal töltött el egy ifjú élet korai elhamvadásza; az meg fogja érteni a Szauatorium Egyesület szövegét. S aki megérti, az hozzá fog járulni a nemzet szégyenfoltjának letörléséhez. A József Kir. Herceg Szauatorium Egyesület címe (Budapest, IX., Lónyay-utca 47.)

Iskolaszéki tagok választása. A lévai róm. kath. iskolaszék tagjainak választása 1908. évi november hó 9-én reggel 9 órától déli 12 óráig tart az elemi fiúiskola helyiségében. A szavazás szavazó-cédulával történik. A szavazó személyesen tartozik megjelenni. Választandó 10 tag.

Eszkívó. *Tanczer* József november 7-én vezeti oltárhoz *Világy* Izabeillát. Az eskívó a szelizi róm. kath. templomban megy végbe.

Népszövetség. Mult vasárnap volt Bars megyében a Népszövetség agitacionális napja. *Verebélyen* Cserverka Kálmán, káplán, buzgólkodása következtében imponzus népgyűlés volt. Beszélték: Karácsonyi Sándor, Janoky-Madocsány Gyula, országyűlései képviselők; Jászó János, plebánus; Vincze Károly, esperes-plebánus és Svarba István, községi jegyző. — *Nagygyűlésen* Margorin István, plebánus, 47 taggal alakította meg a népszövetséget. — *Zarnócán* eddig 39 tagja van a népszövetségnek. — *Revistyn* nagyszámu tagra van kiállítás. — *Nagykálnán* Epídyi Ferenc, esperes, alakította meg a népszövetséget. — *Alsópélen* Vidor Gábor, tanító és Csémy Antal, alsóváradai plebánus értek el szép eredményeket. — *Alsóváradon* is volt tagtoborzó értekezlet. — *Törén*

Racsok József, helyi igazgató, tartott népgyűlést. — *Zsemlyén* az alakulás napján 44 tag jelentkezett felvételre.

Eljegyzés. özv. *Leviczky* Félix és Aranka, leányát székcs fővárosi tanítóút, eljegyezte *Bay* József fővárosi csemeti és iparos tanoncziskolai tanító. Gratulálunk!

Előléptetések. A f. évi november hó 1-től érvényes vasuti előléptetések alkalmával a Léva állomáson székely személynök közül a következők lettek előléptetve: A.) a *tisztviselők* közül: *Stosius* Ernő, főellenőr, a VI. rangfokozat 2-ik osztályából ugyanezen rangfokozat 1-ső osztályába (5000 korona f.) B.) az *egyéb alkalmazottak* közül: *Alt* János I. oszt. mozdonyfelvigyázó (3600 kor.) *Benzing* János mozdonyvezető (1400 kor.) *Völgyi* Ferenc mozdonyvezető (1400 kor.) *Kőfaragó* András II. o. áll. málházó (1000 kor.) *Koncz* Lajó II. o. váltókezelő (1000 kor.) *Foltin* János II. o. váltókezelő (1000 kor.) *Moravcs* János II. o. váltókezelő (1000 kor.) és *Szurdi* Ferenc II. o. váltókezelő (1000 kor.)

Alapkövetel. A Kossuth Lajos téren a lévai ref. egyház tulajdonát képező, építőlévelben lévő bérpalota alapkövét tegnap délután tették le hivatalosan. Az alapkövetel alkalmából megjelent *Latay* Károly alcseszési esperes, ki szép beszéd kíséretében tette meg a szokásos kalapácsü éssket, mielőtt az elkészített dobozban elhelyezték az építés történetét tárgyzó okmányt. Az ünnepélyes aktusán az egyes előjárónok kivül nagy közönség vett részt. A szép őszi igen kedvez az építésnek s az építőkállalkozók még a tél beálta előtt tető alá akarják tenni.

Gyilkosság. *Somogyi* János, felsőváradai 70 éves gazdát a környezési földön pöntöken virradóra halva találta. A fején két zuzott és egy nyílt szélű vágott seb volt. A rögtön megojított csendőri nyomozás megállapította, hogy *Somogyit* hátulról valaki fejze agyával fejze vágta, úgy, hogy a koponya-csontja nyomban betört, mikor pedig a földre esett, a fejze élével hasították ketté a fejét. *Somogyit* este kápatosan az utolsó láták fektüdni, hogy miként került a földre nem tudják. És 10 órátkban egy suhanc állítólát látott egy alakot jönni a földéről és háromszor is rákiáltott, hogy ki az. De csak harmadszor hallották, hogy valaki átváltoztatott hangon dörmögte: *Haltgassatok az Istenért!* A meggyilkolt öreg ember, ki rabiatos voltanál fogva családjának réme volt, rossz viszonyban állott a családjával, különösen a vejevel, *Karika* Jánossal és ennek fiával ifj. *Karika* Jánossal. Ezért a csendőrség ezek ellen is kiterjesztette a nyomozást. Ezek házában két véres baltát találtak, a mire mind a kettőt letartóztatták. A két *Karika* azonban vártig tagadja tettét. A vizsgálatot a bíróság megindította.

Nincs bélyeg Körülbelül egy hónapja, hogy Léva a 40 filléresnél kisebb bélyegok elfogytak s így az ügyvédek és felek beadványait már napok óta bélyegtelenül adták be, mivel a lévai bélyegárúknál aranyért sem lehetett kis bélyeg-t kapni. Tegnap végre az adóhivatal megkapta a szükséges bélyegeket és az árúkat is elátta. Mi nagyon örültünk volna, ha sohasé láttuk volna többé a stemplát. De ha már muszáj stemplizni, az illetékes pénzügyi hivatalok kötelessége, hogy kellő bélyeg álljon mindenkor a közönség rendelkezésére és ne az utolsó időben, mikor a körükre ér, forduljanak a központhoz.

Szociális tevékenység. Egyesületeinkben jelentékenyen töltendő az élet azzal, hogy a helybeli tanítóképző-intézet több kiváló lelkes tanára leereszkedve a katedra magaslatairól, egyleteinket látogatják meg, s ott fogják néptelvilágosító, szakmai előadásait meg tartani az ide. Így a kath. legényegyesületben már november hó 8-án megkezdődik a szellemi népvándorlás. Mint hírlk dr. *Nagy* Ferenc, tanár, az új ipartörvény-t fogja népszerűsíteni, az ő kellemes módszerével megismertetni; *Kriek* Jenő hírneves pedagógusunk a csillagászat és földrajz köréből fog hasznos ismereteket közölni; *Pászár* Zoltán, tanár, a test edzését

fogja az ifjúságnak figyelmébe ajánlani; *Kaveggia* Kálmán, idős, e. előző, társadalmi kérdésekről, kivát a ézűtő kérdés megoldásáról fog tanításokat tartani stb. Ezen előadások a legényegylet helyiségében (Kigyó-utca) tartanak meg vasárnaponként délután 4 órakor. Örvendünk a felebedésnek, a kívánjuk, hogy a tanár urak áldozatkész munkáját siker koronázza. Iparosainknak figyelmébe ajánljuk, az ifjúságnak pedig lelkére köjtjük ezen hasznos előadások meghallgatását.

Kiribolt szövetkezet. A szelizi fogyasztási szövetkezetből vasárnapra virradó éjjel 300 koronát eloptak. A betörők leszedték a boltajtóról a vasakat, s miután elvégezték bűnös szemléjüket, újra visszarakták. Próbálkoztak még két más bolttal is; de azokba nem juthattak. A betörők mindezőik nem jelentkeztek.

A mezőgazdasági kamarák és a kisgazdák. A Magyarországi Kisbirtokos Szövetség, megdöbbenéssel értesült arról a körülményről, hogy a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége Budapesten megtartott évi nagygyűlésén Gróf Andrásy Sándor, Gróf Hoyós Miksa, Gróf Dassei Emil, Gróf Keglevich Gábor nyíltan állást foglaltak a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslat ellen. Miután pedig ezen törvényjavaslat mielőbbi törvényerőre emelkedése éppen a magyar kis és középbirtokos osztály sürgős érdeke, visszautasítandónak tartja éppen Gróf Almásy azon kijelentését, mely szerint ő a kisgazdák érdekeivel is indokolta az említett törvényjavaslat előadását. Mai napon megtartott igazgató tanácsi ülésén tehát a „Magyarországi Kisbirtokos Szövetség“ Hunyár László igazgató javaslatára egyhangulag kimondotta, hogy az ügyet összes szervezetei népgyűlése elé terjeszti, a kamarai törvényjavaslat magyarázása érdekében szónokokat küld ki, a magyar kisbirtokosokat úgy a megtartandó gyűléseken, mint sajtója útján is felvilágosítja a nagybirtokosok ezen ellenakciója helytelenségéről. Ohajtásait egyuttal írásban foglalva, monstre d'oputáció újan juttatja úgy földmivelésügyi miniszterhez, mint a magyar országgyűlés és képviselőházához.

Hogyan íródtak 160 év előtt az újságok. A „Nap“ teljes címe: „Ordinaria Relationis Diaria Continuitio“ megjelent Kölnben, Schüttenberg G. Arnold nyomdájában hetenkint kétszer 4 szélés nyolcadlapon. Nincs szerkesztője, sem vezetők. Ime, mutatvány az 1744. jún. 16-án megjelent 48. számból. Így kezdi latinul, mint magyar fordításban közöl: „Lisabon, máj. 12. — Mult szombaton „las Caldas“ fürdőbe visszaérkezett a király, mint látszik, helyreállt egészséggel. Brazília hercegnője, ki hatodik hónapja áldott állapotban volt, időtlen szül, — öbödözni szerencsétlenül, — oka, mert megijedve, látta, a fő (patriarkális) templom tejtérő a cserepezőt leesni. Midőn a király a fürdőben volt, Oldus biboros nála tisztegett, kitüntetően lett fogadva. *Portu Qalébol*, Porto Duso torkolatánál, jelentik, hogy két francia kalóz hajó ott megjelent, mindegyik 36 ágyuval felszerelve, ezek egyike az angol póttahajót elfogta; híre jár, hogy ezen utazott vissza Londonba gr. Harrach.“ — Így folytatja Madridból, Rómából stb. tudósításait. A rómaiból kijözzem, hogy Lobkovicz osztrák vezér tisztegett ő szentségénél és tőle rózsafüzért kapott ajándékba, arany és ezüst szemek, golyókcskákból. Tehát ha összevetjük a lisaboni hírt keltet, a „Nap“ megjelenésével és elgondoljuk, hogy a lap ugyanannyi idő múlva érkezett Lisabonba, a lisaboniak több mint két hó múlva olvasták a *gyors posta* jóvótábor, hogy mi náluk az újság?

RÖVID HIREK. Vakmerő bírás. Október 28-án *Antoszevic* Gyula és *Piaszkoszló* József oroszországi munkások főnyereségben elraboltak 46,000 koronát a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* újpesti fiókjából. A penzt a kerepei erőden megtájták — Elment a király. Tegnap dében utazott külön vonaton *Wienbe*. — A választóreform. A néppárt okt. 30-án értekezletet tartott, melyen *Andrássy* Gyula gróf ismertette a választó-

reformot. A javaikat dolgában a néppárt egyelőre nem határozott. — Az alsóausztriai tartománygyűlési választásokon fellelhető ember szavazott le. Megválasztottak 51 keresztény-szocialista és 7 szociáldemokrata képviselőt. — **Elnökválasztás Amerikában.** Nov. 3-án lesz meg a választás. Hogy mibe kerül a választás, az hallatlan! A két utolsó hónap kiadásai: Helyiségekért és nyomtatványok 1,000,000 dollár. Utiköltségek és szónokok fizetése 100,000 dollár. Zsúrnokok és tüzoltóság 100,000 dollár. Választók és a jelölt képmásai 300,000 dollár. Választóknak készpénz 3,000,000 dollár.

A természet mindig a legnagyobb gyógyművész, eszközei és utjai csodálatosak. Így például a csukamájolaj is oly gyógyszerként tartalmaz, minőket emberi lény előállítani nem képes. A legjobb ízű és legkönnyebben emészthető csukamájolajat nyújtja a „Scott-féle Emulsió”, mely most minden gyógyszerárban kapható.

Érdekes beszámolás A XXII. magyar kir. szabadalmazott osztályosajáték az imént véget ért. A közönség jogosan kíváncsi rá, hogy a főnyeremények kikhez jutottak. Csak hogy nálunk a főnyeremények nyertesei valósággal menekülnek a nyilvánosság elől. A sorsjegyek főelárujainak könnyen érthető okokból a legszigorúbb diszkrecziót teszik köteleességévé, s a főelárujait az a diszkrecziót megörzik. A 600,000 koronás nagy jutalmadit, továbbá a 400,000, 200,000, 100,000, 90,000, 80,000 koronás stb. főnyereményeket, szóval a XXII. sorsjáték összes nagy nye eményeit ismét hazánkban nyerték. A legszigorúbb diszkreczió sem akadályozhatja meg azt, hogy néha egy-egy főnyeremény sorsáról közelebbi adatok nyilvánvalóvá ne legyenek: olyankor, amikor maguk a nyertesek nem tartják szükségesnek, hogy titokban maradjanak. Ezúttal például nem maradt titoknak, hogy a 600,000 koronás jutalom egy negyedet — 150,000 koronát — Tomassay Imre, a Városi Vilamos Vasut katalna nyerte meg. Egy másik negyede egy állás nélküli pinczer két nyolczad sorsjegyre esett. A boldog nyertesnél albirletben lakik egy szegény asszony, s neki a szerencse az osztályosajáték jutalmának egy nyolczadát (75,000 koronát) juttatta. Ugyannyit nyert egy nyolczad sorsjeggyel egy közbányi gyári munkás s egy budapesti magántisztviselő. Nagyjában ezek a lefolyt sorsjáték főnyereményeinek nyilvánosságra jutott adatai.

Közönség köréből.

Nyilvános nyugtázás.

A Lévai Kath. Kőr szüreti mulatságán f. hó 11-én felülfizettek: Bathy László 10 K.-t; Bercselyi Miklós 3 K. 40 f.-t; Bunkovics Géza, Baogh Lajos, Csorász Izidor, M.cho Jenő, Sinkovics Ferenc, Sarhegyi János, Tonhaizer Mihály, Ifj. Tonhaizer Ferenc 2-2 K.-t; Borcsányi Béla, Jónás Imre, Dr. Partos Vilmos 1-40-1-40 K.-t; Fábrián Pál, Korab Henrik, Mitske József, Pazman Vince, Svarba Endre, özv. Schmidberger Jánosné, Szabó József, Schmidt József, Toth Antal, Zsiák Andras 1-1 K.-t; Kőrcauzi Kálmán 80 f.-t; Bób László, özv. Kosma Józsefné 60-60 f.-t; Ondrejkovics Lajos 50 f.-t; Bem Antal, Biró Gyula, Backer Arpad, Bacsok Lajos, Csenger Ferenc, Csury István, Erlinger Ferenc, Gunyics, Kadernoska József, Kovács József, Luczkó László, Miklósy Vilmos, Ondrejkovics Adolf, Pics Sándor, Papp János, Presztorszky Béla, Píglér Arpad, Samolanyi Rózsa, Szikora Gyula, Torvosanyi Endre, Valentik Lőrinc, Valasek József 40-40 f.-t.

A jószívű felülfizetők fogadják hálás köszönetünket.

Léva, 1908. okt. 25.

Dodek János,

igazgató.

Köszönetnyilvánítás.

Dr. Rudnyánszky Titusz ar. maróti főszolgabíró úrtól 67 kor., Ujbánya sz. kir. r. t. város tanácsától 4 kor., Nagysári körjegyzőségtől 31 kor., 24 f. Geostódi körjegyzőségtől, Geostód, Mankóc, Kialóc, Kisaranyos és Zaitva községek részéről 20 kor., Nagysálló község előjáróságától 19 kor. 40 f. készpénz, 5 zsák krumplit és 1 zsák babot; özv. Paczoly Jánosné (Doménd) és Gróf Wilczek Vilmosné Ö. Moltóságától (Felsőszemeréd) krumpli, gyümölcs stb. elismézt; az aranyosmaróti urad. gőzmalomtól pedig 1 zsák lisztet kaptunk Stefánia-Árvaházunk céljaira.

Amidőn fenti kegyes adományok kézhez vételét a lap szíveségéből nyilvánosan is van szerencsénk elismerni, fogadják a nemes lelkű adakozók kis árváinkkal éreztetett jóságukért legáltalánosabb köszönetünket.

Léva, 1908. október 21-én.

Leidenfrost Tódorna, Faragó Sámuel,
nőgyil. tb. elnök, nőgyil. titkár.

Tanügy.

Folytatás.

B.) A tanítás módjáról.

A hivatkozott törvénynek tulajdonképeni célkijelölése, vagyis, hogy az újabb nemzedék a jelzett iskolákban a magyar beszédre ráneveltesse s ez azt gyakorlatban megtanulja, ez már szorosban az iskolának, s a tanítóknak szél.

Mint tapasztalásból tudjuk, ezt a célt eddig is szolgálta az iskola, s ezen cél elérésére a tanítói világ két különböző módot használt. A konzervatív rész a régi grammatizáló, száraz, lélekölő fordító módszert alkalmazta, nyelvtant tanított iskolájában; ezen módszer eredményét láttuk a saját diákorunkban, a német, latin, görög, francia s egyéb nyelvek tanulásánál, láttuk, hogy sok-sok szabályt és szót tanultunk, de beszélni, gondolatainkat azon a nyelven önállóan kifejezni, vajmi kevesen tudtuk.

A másik része a tanítóságnak — okulva a fentebb jelzett sikertelen fáradozásokon — nem nyelvtant tanít iskolájában az idegen ajku gyermeknek, hanem természetesen rá neveli a magyar beszédre a gyermeket; vagyis céljához az ugynevezett direkt-módszert alkalmazza. Mi vezette a tanítóságot a direkt-módszer alkalmazására? A megfigyelt s a visszaemlékezés, hogy a szülő edesanya hogyan tanítja gyermekét az edes anyanyelvre. Az az edesanya az ő eszméi, gyűgyögő kisedések sorra adogatja érzelmei a neki való dolgokat és csak mikor beszélő képessége meg-megindul, kezdi az anya a dolognak egységes nevét mondogatni előtte; a gyermek azon dologt már előbb sokszor érzekelte, megismerte, így ő is ráadja a hangzatosított nevet sokszor nem éppen úgy mint az anya mondta elő, azonban ő beszéd-fogyatékossága mellett is tudja, mit akar, mert maga a tárgy ismerete, annak érzelmi benyomása hozza nyelvére azt a nevet, illetve szót; vagyis a való dologhoz, tényhez fűződik a szókép.

Tehát az anyanyelvünkön való beszéd, tanulásnál mindnyájunkra nézve a való élet, a dolgok, tények érzelmi megismerése előzte meg a szót.

Ez a megfigyelés vezette a tanító világot arra, hogy az idegen ajku gyermeknél is a helyett, hogy a tót, oláh, v. német szóról vezessünk fordítással a magyar szóra, a való dologok, tények érzékeléséhez kössük a magyar nevet, a szót.

Akkor is úgy, mint az anya tette, először csak egységes nevet (egyetlen szóval) adunk mindennek s csak fokozatosan haladjunk tovább az ismertető jegyek megnevezésével. Bir a gyermek érzi, tudja az ogézet alkotó képzet-jegyeket, mindazáltal ezeket összefoglalólag s elsősorban csak egy szóban egységes névben adjuk neki, s csak aután vezetjük egyenként, sorra az egyes jegyek érzelmi ismertetése mellett ezek nevének tudatára. Vagyis mindenkor elől álljon a dolog, a tárgykép, aután a szókép.

A gyermek p. o. már régebben és sokszor érezte, hogy a tej édes, folyékony, hideg, v. meleg, fehér, az éhséget csillapítja, tehát jó, mégis csak később tudta meg egységes néven hogy: tej és csak még később tudta megnevezni annak tulajdonságait. Így tágul a gyermek ismeretköre, így tapad minden dologhoz a név, a szó, így gyűjti szókincsét a gyermek a valóság után anyanyelvén így kell ennek történnie a magyar beszédre való ránevelésnél is.

Sokan ezt már a 6 éves gyermekre nézve is idővesztésnek minősítik, mert hiszen szerintük a dolog képeivel és a gyermek már anyanyelvén megismerkedett, tehát elég, ha anyanyelvre mellett erre megadjuk neki a magyar szót.

A tévedés ebben ott van, hogy akkor szokásává válik a gyermeknek a dolog ismertetőjegyét a tót v. német név alá gyűjteni, s a tót szót fordítva magyarra, soha sem lesz meg az az érzelmi közvetlenség maga a tárgy és a magyar név, vagyis a szó között. Elenkezőleg inkább utjában lesz neki a magyar beszédben a tót szó, ez zavarni fogja őt, sőt sietségében a leggyakrabban a magyar szót helyett kimondja a tót szót s csak később mondja újra magyarul, ha ugyan az eszébe jut.

Míg ha úgy szokik a gyermek, hogy a dologhoz, tényhez köti a magyar nevet, ez rá nézve napról-napra könnyebb lesz az előbbinél. A szók viszonyítása meg éppen könnyebb lesz a magyar beszédben, ha a gyermek az ő kiskörű gondolatait, mindjárt első fokon az érzelmi behatásjalatt úgy, ahogy tudja, a magyar nyelven mondja; megengedem, hogy ezen módon különösen az első időben a haladásnak lassúbbnak kell lennie, de az biztosabb lesz és tökéletesebb eredményre vezet. Ebben leledzik a direkt-módszer.

Ezen elvi alapra építve a magyar beszéd tanítását, a módszer részleteire nézve elkerülhetetlenül szükséges, hogy a tanítás mindenkor cselekvő, érzékeltető, munkálkodtató legyen; ennek eszközeit bőven megtaláljuk a természetben, erre való a kézimunka: agyag, plasztilin, homok, kavics, papír, szalma stb. anyagokkal való játék és munka-utánzás.

A tanításnak már a kifejtett elvi alappal fogva is koncentrikusnak kell lennie. De 1-1 tanítás a gyermek életköréből mindig kerek kis egész legyen, ez aután értelmi képessége és beszédbeli előhaladásához képest fokról-fokra tágítanunk kell.

A tanítás a gyermeki kedélynek, egyéniségnek megfelelőleg szeretetteljes, kedélyes, játéki és könnyed alak legyen.

A tanítás alakjánál elsőrendű szerepe van a jelbeszédnek, a türelmes előmutatás, utánoztatás, előmondás és utánmondás és a párbeszédnek.

A tanítás menete csak szintetikai lehet, mint azt a módszer általános ismertetésénél már okadatoltuk.

Az 1—1 évi tanításanyag: évfolyamonként a beszéd s értelemgyakorlatok alakjában legyen egybeállítva (állandó tanmenet) még pedig a gyermekek kora és haladó képessége szerint kerekedik kis életképekből. Ezen tanítási anyagok között tervszerű kapcsolat legyen.

Hogy ezen módszer egész teljében kifejlődjék s az életbe átmenjen, hogy a tanításanyag (állandó tanmenet) szaktudással, előirányosan minél előbb összehozva a tanító útmutatója legyen, kívánatos, hogy minden tanító, aki iskolájában a gyermekek anyanyelvén kívüli a magyar beszédre nevel, saját munkája eredményeit naplózva összegyűjtse s a tanítógyűléseken a magyar beszédre való tanításmód fölött állandó legyen az eszmecsere; mert meggyőződés, hogy a természet szerű direkt-módszernek igazán célra vezető kialakítása, s a tanítás anyagának a gyermekek egyénisége és kora szempontjából való helyes megválasztása, csak a gyakorlatban működő lelkes, buzgó és szakképzett tanítók fáradságtalan közös munkássága utján érhető el.

Hő kívánságom: adja a jó Isten áldását kedves kártársaimnak ez irányú nemes fáradozásaihoz.

Vége.

Irodalom és művészet.

Dr. Zelenyák János,

A gyógynövények hatása és használata.

A „Közegészség” című orvosi szaklapnak 1908. évi aug. hó 15-én megjelent számában dr. Zelenyák János „A gyógynövények hatása és használata” c. könyvéről a következő méltatás jelent meg:

A *gyógynövények hatása és használata*. Ez a címe egy husz ívet meghaladó, impozáns kötetnek, melyben dr. Zelenyák János, lelkéri, plebános adja közre a gyógynövények körül szerzett tapasztalatait. A ritka szorgalmat, odaadást, szeretetet, mellyel ezt teszi, lehetetlen dicseget nélkül hagyunk. Körülbelül 400 növényt ír le, mindegyiknek emondván használati módját és 39 zsinnes nyomtatott táblán illusztrációkat is csatol hozzá, melyek a kötet értékét nagyban emelik.

A nagy tudással megírt munka, melyet egy rövid növénytan ismerterés vezet be sorban foglalkozik a gyógynövényekkel és bámulatos szókészlettel sorolja föl azokat. Mindegyiknek megmondja a latin nevét is, de nincs egy se, melynek két-három magyar nevét ne tudná. Sőt igen sok növény van, melynek 10–15 jó magyar nevet jegyzik föl. Kuriozumképen hozok föl egyet, úgy találomra. A *nymphaea albának*, mely leginkább állóvizeken nő, ilyen magyar neveit sorolja föl: „Fehér tündérróza, bubojka, vízi fehérimfa, vizitök, liliomróza, vizilány”. Es azonban csak egy a sok közül. A nyelvész is nemcsak gyönyörűséget találhatna e kötetben, de tudását is bővíthetné.

A gyógynövények leírása mellett mindegyikhez hozzáfűzi a használatát is, a használati utasítással együtt. Ezenkívül külön befejezős mutatóban foglalkozik az egyes betegségekkel és rögtön felsorolja a növényeket is, melyeknek nedve, gyökere, gyümölcse a tapasztalat szerint a kérdéses esetben jóhatású. Hogy azt higgyük azonban, hogy a szerző a csodadoktori címre pályázik. E munka komolysága és a nagy tudás, mellyel az meg van írva, ezt teljesen kizárja. Már a bevezetésben óva inti a szerzőt az olvasót attól a föltevéstől, mintha e könyv birtoka az orvost fölöslegessé tenné. Az orvos okvetlenül szükséges, mert sok betegség van, mit növényi gyógyanyagok meg nem gyógyíthatnak a legelőbbben azért, mert a laikus beteg baját és betegségének természetét rendszeren nem képes fölfogni. A plebános úr a komoly tudományt becsüli, csupán a titkos orvoszerektől és a csodamedicináktól óv mindenkit, melyek a lapok hangzatos hirdetései szerint minden betegséget nagyszerűen gyógyítanak. És még egy igen komoly és becsülendő célt követ és ez: a gyógynövények rendszeres tenyésztésének és gyűjtésének előmozdítása. E cél érdekében leírja azok vetésének idejét, módját, mivélését, leszedését, esetleg szárítását, eltevését.

S amellet dícséri az ő kedves növényeit. Egy plebános, kinek virágok a hívei... egyuttal poetikus gondolat is. Ha ránez egy virágra, az azt kérdi tőle „csábitón, kacéran: ismerse-e, vagy nem ismerse?” S ha a nevet már tudja is — és melyiket ne tudná a plebános úr? — akkor is „pajzánul mosolyogva” sugja neki: „A nevetem tudod és mégsem ismerse. Erő van bennem, ezt keresed, és ha fölfedezted, meg fogod tudni, vajjon gyönyörködöttél szíveimmel, egész lényemmel jó barátod, vagy gyilkosod lehetek-e?” Szeretettel megírt, értékes, szép könyv. Kapható *Nyitrai és Társa* könyvkereskedésében *Léván* és a szerzőnél: *Léker* (Bármegye.)

Kincses Kalendárium 1909.

Régi, kedves ismerősök köszöntenek bennünket a könyvesboltok kirakataiban: a Kincses Kalendárium megszokott piros kötetet. Tulzára nélkül mondhatjuk, hogy ez a legnépszerűbb magyar könyv. Nálkülözhetetlen háztartási cikk ma már a Kincses Kalendárium.

Uj kötetének az irodalmi része is na-

gyon változatos és értékes. Az emberi tudásnak alig van olyan területe, amelyre a Kincses Kalendárium ki ne terjeszkednék. A Kincses Kalendárium készítőinek az a törekvése, hogy minden évben még többet, még tökéletesebbet, még szebbet és még érdekesebbet nyújtsanak a közönségnek, mint az előző esztendőben. Minden haladt és fejlődött a Kincses Kalendáriumban, csak egy maradt a régi: az ára. A Kincses Kalendárium ma is csak két korona, mint tavaly volt. — Kapható Nyitrai és Társa könyvkereskedésében.

Kérelem a zongorajatszókhoz.

„A magyar nemzeti zene műformáit és sajátzerüégeit” szándékozom megírni és ezért hazafias tisztelettel falkérem a zongorajatszók közül azokat, akik *cigányos modorban* vagy *naturalista-módon* játszanak, hogy a magyar nótá játékmódot, zamatot, szenvedélyes karaktert ne hagyják elveszni elrejtve az ismeretlenség homályában, hanem *akár kótába foglalva*, akár az általuk használt magyaros futamokat, átmeneteket stb. *ismertetve* örökítsék meg. Ha más népek nemzeti zenéje oly sajátzerüéseket tünet fel, ami faji karakterüket büszkeséggel tölti el, a magyar is joggal követelheti, hogy zenéjét, a délibábos rónák csapongó, sírva végadó nótáit, a magyar lassú és friss csárdás játékmódojának nemzeti jellegét egész Európával elismertessék és az utókor számára megmentsék. Kéziratokat, kótákat vagy szíveségből átengedett saját szerzeményeket méltóztatassék címzetre (Erdős Tivadar tanár, Besztercebánya) küldeni: Hisz minden városnak megvan a maga nótaköltője és cigánya, aki a dalt megzenésíti. Ne hagyjuk elveszni nemzeti kincseinket! Gyűjtőknek megkülönböztetésül: *„Uj és briliáns zenei hatások a zongorajátékban”* című népszerűen megírt és hangjegymintákkal ellátott műveimet.

Hivatalos közlemény.

2412/1908. szám.

Hirdetmény!

Ezennel közhírrá tétetik, hogy Léva város polgármestere 6646/908 sz. határozatával az 1908. évi községi közmunka hátralékosok névjegyzékét behajtás végett kiadta.

Minőfogyva felhívtnak az összes hátralékosok, hogy ebbeli tartozásukat Léva város péntekénél 8 nap alatt annál is inkább fizessék be, mert ellenében ezen hátralék közigazgatási végrehajtás útján fog tőlük behajtatni.

Kelt Léván, 1908. évi okt. hó 28-án.

Komszik Lajos,
ad. h. v. főnök.

6686/1908. szám.

Hirdetmény!

Ezennel közhírré teszem, miszerint az Állami borítaladó és huszfényasztási adónak valamint ezekkel kapcsolatban a városi fogyasztási adópótlékoknak az 1909. évben tetelenként leendő adózása helyett az erre önként hajlandó felekkel az általános összegben való egyezkedés meg van engedve.

Ebből kifolyólag az egyezkedési tárgyalást a javadalmi hivatal (városház emelet 7. sz.) helyiségében f. évi november hó 5. és 6. napjainak d. e. 9-11 órájára tűzöm ki, — miről az érkeket közönséget azon hozzándással értesitem, hogy miután az egyezkedés csak egy naptári évre szól, tehát azon felek is akik ez évben kívannak egyezve és ezt a jövő 1909. évben szintén igénybe venni óhajtanak, — újbóli egyezkedésre vannak utalva.

Léva, 1908. október hó 28-án.

Bédogh Lajos
polgármester.

6697/1908. szám.

Hirdetmény!

Bármegye törvényhatósági bizottságának a 15 éven aluli, valamint az ismételt iskola kötelékében álló gyermekek a nyilvános mulatóhelyekről távoztatása tárgyában alkotott és kormányhatóságilag jóvábagyott szabályrendelete életbe lépett.

Ezen szabályrendelet szerint a 15 éven aluli gyermekesnek korcsmában, kávéházban, sörmérésben vagy pálinkamérésben való időzése, továbbá nyilvános helyen, vagy magán házban tartott nyilvános jellegű táncmulatságon való megjelenése, végül nyá on esti 9, télen esti 8 óra után az utcákon és nyilvános tereken felügyelet nélküli tartózkodás tilos, — mely tilalomnak áthágói, korcsmáros, kávéa, sör, pálinkamérő, avagy nyilvános táncmulatságot rendező, végül a szülő, gyám vagy gazdai hatalmat gyakorló egyen — 100 koronáig terjedhető pszübüntetéssel, behajtatlanság esetén 5 napig terjedhető elzárással büntetnek.

Léva, 1908. évi október hó 29-án.

Bédogh Lajos
polgármester.

Lévai piacárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány

Buza m.-mászánként 22 kor. 40 fill. 22 kor. 80 fill. — Kétszeres 20 kor. — fill. 20 kor. 60 fill. — Róza 17 kor. 40 fill. 17 kor. 60 fill. — Árpa 17 kor. 60 fill. 17 kor. 80 fill. — Zab 16 kor. 80 fill. 17 kor. — fill. — Kukorica 16 kor. 40 fill. 16 kor. 80 fill. — Lenese 23 kor. 40 fill. 24 kor. 60 fill. — Bab 15 kor. 40 fill. 16 kor. 60 fill. — Kules 14 kor. — fill. 16 kor. — fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetl aránkamentes 135—145 Vörös lóhere, kis aránkás 125—135 Vörös lóhere, nagy aránkás 150—155 Luczerna, természetl aránkamentes 175—180 Luczerna, világos szemű aránkás 120—135 Luczerna, barnás szemű 110—115 Biborhere 34—36 Baltaczin 40—42 Muharmag 16—17

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1908 évi okt. 25-ől 1908 évi. nov. hó 1 éig

Születés.

A SZÜLŐK NEVE	A gyermek neve	A gyermek neve
Góra József. Koczka Erzs.	leány	Erzsébet
Jakab János, Csákányi Esz	fiu	Jenő
Tuma Pál, Kukovecz Reg.	fiu	Dzsós Gyula

Házasság.

Völgyeny és menyasszony neve	Váltság
Osuska János, Kucsera Gizella	r. kath.

Halálozás

AZ elhunyt NEVE	Kora	A halál ok.
Ózv. Kovács János	62 éves	Agkori végkím.
Runa János	2 h napos	Heveny béthur.
Kalapos Imréné Mádaj Julianna	70 év. s	Aggkori gyeng.

Nyilttér.

Gyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsió által.

Kényes iny és gyomor

a mely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a

SCOTT-féle Emulsió-t, eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az előny is járul, hogy háromszorta táplálóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér

Kapható minden gyógyszerben.

Az Emulsió visszeresítésnél a SCOTT-féle módszer védjegyek — a halasok — kerjék figyelmeztetésre van!

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Egyhe, oldó házszer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az ülő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Fajdalom csillapító és erősítő bedörzsölés, elemert, régi jóhírnevű házszer szaggatás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára 2 kor. 2. Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Eladó ház. Schöller utca 7 számú Tóth József fide ház szomszédos eladó bővebb felvilágosítást adok az örökösök nevében Tóth László a Borszemeyi nepebanknál.

Zsakkölcsönző Leván ad kölcsön. kapható egy hónapra mint visszkre, valamint új ponyvákat és zsakokat is jutányos áron elad **Ungár Adolf Léva Kohári utca.**

Kőfaragó. Lépéső, kockakő sárkeret és bármilyen szakmámba vágómunkát és bármily nagy megrendelést is a legjutányosabb árban elvállalok — Nagybecsű megrendeléseket pontosan teljesít. **Bukovics István kőfaragó m. Vámos-Ladány**

Eladó tűzifa. 100. erdei öl tűzifa Nemes-Oroszban Kazy László erdőgazdaságában eladó — Ez a fából 75 öl kemény hasított, 25 öl gömbf. — Tudakozódni lehet tulajdonosnál.

Kiadó lakás és műhely.

Lakás Felső-Szecsén 81.-ik szám alatt azonnal bérebeadó. Bővebbet Gutrai Mátyásnál Felső-Szecsén, asztalos, kerékgyártó, szabó vagy csizmadia műhelynek alkalmas.

Eladó vagy bérebe kiadó.

Egy jó forgalmú vidéki vendéglő családi okok miatt eladó, esetleg (mészáros vagy hentes üzletnek is alkalmas) bérebe kiadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Eladó háztelkek

A Heinrich fele tag parcellázva háztelkét eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál Dr. Kmoskó Béla ügyvéd. akinél a parcellázási terv is megtekinthető.

Kiskörös és környéken

Állandóan bor közvetítéssel foglakozik

Heisler Lipót

borügynök és bizományos

KISKÖRÖS.

Felvilágosításokkal szívesen szolgál.

Pallas Lexikon

megvételre kerestetik. Ajánlatok Nyitrai és Tarsa könyvkereskedésébe Léván.

Köhöges, rekedeg és hurut ellen nincs jobb **RÉTHY-féle**

pemetefü czukorkánál!

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan mivel sok haszontalan utánzata van **1 doboz ára 60 fillér.**

Csak **RÉTHY**-felet fogadjunk el

„M-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz valódi Jacobi fele Antinicotin cigarettahüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz egy érdekes búvárszkátyát tartalmaz.

Vendéglő eladás.

Selmeczbányán üzletelhagyás miatt a város legforgalmasabb helyén egy vendéglő 28,000 koronáért eladó.

Tartalmaz a földszinten egy fodrásztermet, a fél emeleten két étkező helyiséget, konyhát kamrát, pinczét, az emeleten 5 lakásszobát, konyhát kamrát s az udvaron fűskamrát és mosókonyhát s azonkívül kisebb kertet.

Esetleges ajánlatok november hó 10-ig Heim Jánoshoz Felkára (Szepes megye) intézendők.

Tűzifa eladás.

A beszterczébányai székeskapitán alsaóalmási erdejében szekérrel hozzáférhető helyen minden kedden és pénteken cser és tölgy tűzifa árultatik a következő árban:

1 üm 120 cm. magas I. oszt hasabfa 4. kor.
1 " " " II. " " " 3. kor. 50 fill.
1 " " " " dorongfa 3. kor.

Érdeklődőknek egyéb felvilágosítást alulírott nyujt.

Hontbessenyődön, 1908. okt. 28.

Bresztyenszky Alajos

uradalmi ellenőr.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminisztérium** ellenőrző közegei a Magy Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XXIII. Osztálysorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1908 november hó 19 és 21 én** tartatik meg. A huzások a **Magyar Királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1908. október hó 25-én.

Magy. Kir. Szab.

Osztálysorsjáték igazgatósága.

Lukács.

Hazay.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közsévényél, oszúnál és meghűléseknél, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzessel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. **DE Richter** gyógyszerertára az „Arany országhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Görcs csillapító szélhajtó

Hodony-csöppek

1844 óta használatban levő étvágygerjesztő, emésztést elősegítő háziszser.

Egy üveg ára 1 k.

Két üvegnél kevesebb (2 K. 50 f. utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula gyógyszerertárban
Gloggnitz (Alsó-Austria.)

Tisztíts csak

GLOBUSZ
FÉMFIKISZTÓ KIVONAT

Egyedül álló világviszonylatban a legjobb tisztítóanyag. A legújabb találmány. Fritsch, Schütz, csak valódi eredetű. Lippse, és minden más tisztítóanyag. Grand Prix a Párizsi világkiállításokon.

Globusz
fémfiszitító kivonat

A legjobb fiszitószer a világon

Minden nőnek szükséges

és eddig még nem létezett mellvédőt tartalmaz fel most, mely a káros fűzőket végképp beszünteti, a rőfi viselőre pedig korszerűkötő. Szabadalommal védve; megrendelhető 2 koronától felfelé, a mellbőség megjelölésével, egyedül **Fébián Antalnál** Budapest, Dob-utca 97.

Tüzifa

és Porosz község megrendeléseket elfogad és házhoz szállít

Braun József és fia.

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes arjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja.

Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres vesszőből, a világhírű Delaware-ből 1 1/2 millió készlet. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Cim:

SZÜCS SÁNDOR FIA
sző őtelepe, Biharódszeg.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghőtitotta a valódi

Erő SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háztartástól várni lehet.

Erő az egészségesnek, fertőtlenít, erőit és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

— Szükséges minden háztartásban, —
Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 8 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

Kosmos laboratórium Győr.

Kapható mindenütt!

NESTLÉ

GYERMEKISZTJE
csecsemők lábbadozók
gyomorhajosok részére

A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA

Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok legmondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehérmémet!
Megtakarít fáradtságot és veszélyeséget kíméli emélfogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

GAZDASÁGI CIKKEK:

gabonaszákok, gépszijak, vízmentes ponyvák stb. stb. gyári áron.

Portland és románcement, stukatórnád, kátrány, carbonium, carbit, benzín creolin, carbolpor, clormész, carbolsav, naftalin, kék- és zöld gálic, kékpör és kénpor, gyanta, raffináló, petroleum, repecolaj, gépolaj, tovtózasír, fagygy, kender, kóc, gummi és aszbesztárú, kocsik-nő, mashaó, cocusa növényzsír tarlórépamag stb.

Écetek, meszelők, linoleum, lakk fotekek, minden színben.
Husvágók, darálók, zománc-
és nikkel fűzőedény, mérleg és súlyok, fagy-

altgépek, jégsekrenyek, fürdőkádak, sárgaréz- és vaságyak, mosdók, kerékpár-
ényképezeti gépek és kellékek, torjakészítetek, halászhorogok, villanycsengő kész-
o'ek stb. nagyválasztékban kaphatók

KERN TESTVÉREKNÉL LÉVÁN.

Nyomatott Nyitrai és Társas győrsajtóján Léván.

Meghívók

diszes kivitelben készítettnek
Nyitrai és Társánál Léván.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom oéljára
— ujonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődők közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgálak.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SOHRANTZ** féle gözcséplő
készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságban
velamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.